

„Korlátozott terjesztésű!”

Érvényességi idő:

az írásbeli vizsga befejezésének
időpontjáig

A minősítő neve: dr. Gál Nikolett

A minősítő beosztása: főosztályvezető

JAVÍTÁSI – ÉRTÉKELÉSI ÚTMUTATÓ

Központi írásbeli vizsgatevékenység

54 723 02 Gyakorló ápoló

2024. november 05.

A vizsgafeladat időtartama: 120 perc

A vizsgafeladat értékelési súlyaránya: 15%

OKFŐ

T Á J É K O Z T A T Ó

az értékelő tanár részére

- A vizsgázó csak a kiosztott feladatlapon, illetve a vizsgaszervező által biztosított, a vizsgaszervező intézmény bélyegzőjével ellátott pótlapon dolgozhat.
- Tévedés esetén csak az egyértelmű javítás - a helytelen válasz áthúzása, a vizsgázó aláírásával és a dátummal ellátva - fogadható el.
- Az írásbeli vizsgatevékenység értékelése a központi javítási-értékelési útmutató alapján történik.
- Kérjük, hogy minden feladat esetén a maximálisan adható pontszám melletti négyzetbe írja be az elért pontszámot a javítást végző tanár!
- A csillaggal (*) jelölt kérdéseknél a javítási-értékelési útmutatótól eltérő, de tartalmában azonos/szakmailag megfelelő egyéb helyes megoldás is elfogadható a ponthatáron belül.
- A feladatlap szerkesztésénél Dr. Fábíán Pál – Dr. Magasi Péter Orvosi Helyesírási Szótár (Akadémia Kiadó, Országos Orvostudományi Információs Intézet és Könyvtár Budapest, 1992.) útmutatásait vettük figyelembe.
- Maximálisan adható pontszám: 100 pont
- Ponthatárok:

80 - 100 (%)	- jeles
60 - 79 (%)	- jó
50 - 59 (%)	- közepes
40 - 49 (%)	- elégséges
39 - 0 (%)	- elégtelen

Maximálisan adható
pontszám:

1.*

4 pont

Nevezze meg azokat a betegségeket vagy állapotokat, amelyek fennállása esetén a védőoltás kontraindikált!

- *lázás betegség*
- *immunológiai károsodás*
- *korábban előforduló súlyos, oltást követő nemkívánatos esemény*
- *várandósság*

(Helyes válaszonként 1-1 pont adható!)

2.

6 pont

Párosítsa az alábbi fogalmakat a jelentésükkel! Írja a betűjelek mellé a helyes válasz sorszámát!

- A. ambivalencia
- B. tolerancia
- C. empátia
- D. altruizmus
- E. konfliktus
- F. stressz

1. Olyan lelki küzdelem, harc, amelyet két vagy több, egymásnak ellentmondó motívum vált ki.
2. Beleérző képesség. Lehetővé teszi, hogy bele tudjuk élni magunkat a másik ember érzelmi-lelki állapotába.
3. „Folyamatos feszültség” vagy „tartós idegesség”, amely rendszerint egy vagy több állandó negatív ingerre adott tartós válaszreakció a szervezet részéről.
4. Önzetlen, áldozatkész, emberszerető, mások javán fáradozó, másokról gondoskodó, másokra tekintettel levő viselkedés mindenféle ellenszolgáltatás nélkül.
5. Mások nézeteivel, megnyilvánulásaival szembeni elnéző magatartás.
6. Egy időben azonos erejű, de ellentétes irányú érzelmek ütköznek össze.

A.-...**6**...., B.- ...**5**...., C.- ...**2**...., D.- ...**4**...., E.- ...**1**...., F.-...**3**....

(Helyes válaszonként 1-1 pont adható!)

3.*

4 pont

Írjon le a szociális ellátás területén működő, átmeneti elhelyezést nyújtó intézménytípusok közül négyet!

- *időskorúak gondozóháza*
- *fogyatékos személyek gondozóháza*
- *pszichiátriai betegek átmeneti otthona*
- *szenvedélybetegek átmeneti otthona*
- *éjjeli menedékhely*
- *hajléktalan személyek átmeneti szállása*

(Helyes válaszonként 1-1 pont adható!)

4.

4 pont

Húzza alá az újszülöttkori fiziológiás testtömegcsökkenés jellemzőit!

- a születéstől számított 7. napig tart
- legfeljebb a születéstől számított 4-5. napig tart
- a testtömeg ugrásszerűen csökken
- egyenletes a testtömeg csökkenése
- a testtömegcsökkenés a 20%-ot nem haladja meg
- a testtömegcsökkenés a 10%-ot nem haladja meg
- az újszülött a 2. hét végéig ismét eléri a születési tömegét
- az újszülött az 1. hét végéig ismét eléri a születési tömegét

(Helyes válaszonként 1-1 pont adható! Több válasz aláhúzása esetén pontszám nem adható!)

5.*

4 pont

Írjon le a bradycardia lehetséges okai közül négyet!

- *mérgek*
- *agynyomás fokozódás*
- *ingerületvezető rendszer betegségei*
- *gyógyszerhatás*
- *gyógyszer mellékhatás*

(Helyes válaszonként 1-1 pont adható!)

6.*

2 pont

Határozza meg az egészségfejlesztés célját!

Az egészségfejlesztés célja az egészségkultúráltság kialakítása, az egyén alkalmassá tétele arra, hogy az egészségével kapcsolatos szükségleteit önmaga kielégítse.

7.

3 pont

Nevezze meg a Kretschmer-féle alkati típusokat a megadott jellemzők alapján! Töltse ki táblázat hiányzó részeit!

Szempont	<i>Piknikus alkat</i>	<i>Aszténiás alkat</i>	<i>Atletikus alkat</i>
Testalkat	zömök, kerekded	sovány, nyúlánk test	sportos
	lágyszor izomzat	gyenge izomzat	rugalmas izomzat
	gyengébb csontrendszer	vékony csontozat	erős csontozat
	elődomborodó has		jól koordinált mozgás
	rövid végtagok	hosszú végtagok	arányos végtagok
	vállövnél szélesebb medenceöv		a vállöv szélesebb a medenceövnél
	fejlett bőr alatti zsírréteg		bőre rugalmas, vastag és zsírszegény
	gyér szőrzet	hosszúkás, tojásdad alakú fej	normális szőrzet
	kipirult bőr		fej magas ívű
Személyiségjegyek	vidám, kedélyes	befelé forduló	nyugodt
	jólelkű	visszahúzódó	
	nyitott	túlérzékeny	kiegyensúlyozott
	gyakorlatias	zárkózott	
	könnyen teremt kapcsolatot	bizalmatlan	fegyelmezett
	jó humorérzék	irreális fantázia	
	hangulat-ingadozás	egoista	megbízható
	vállalkozó, kreatív	elméleti ember	
Testi betegségekre való hajlam	szív- és érrendszeri betegségek	emésztőszervi és légzőszervi betegségek	többnyire egészséges

(Helyes válaszonként 1-1 pont adható!)

8.*

5 pont **Nevezzen meg öt kémiai addikciót kiváltó drogot/gyógyszercsoportot!**

- *központi idegrendszeri depresszánsok (alkohol, nyugtatók, altatók)*
- *ópiátok (morfin, dolargán, kodein, metadon, heroin)*
- *stimulánsok (kokain, amfetamin, Ecstasy)*
- *kannabisz (marihuána, hasis)*
- *hallucinogének (LSD, meszkalin)*
- *designer drogok*

(Helyes válaszonként 1-1 pont adható!)

9.

6 pont **Írja le a mentési lánc elemeit helyes időrendi sorrendben!**

1. *...felismerés...*
2. *...segélykérés...*
3. *...elsősegélynyújtás...*
4. *...mentőellátás...*
5. *...szállítás...*
6. *...intézményi ellátás...*

(Csak a helyes sorrend esetén adható pont! Egyéb megoldások esetén pontszám nem adható!)

10.*

6 pont **Jellemezze az alábbi mirigyeket működésük szerint!**

Exokrin mirigyek: *váladékukat kivezető csövön át valamely testüregbe, vagy a bőrfelszínre juttatják.*

Endokrin mirigyek: *nincs kivezető csövük, váladékukat, a hormonokat közvetlenül a vérbe ürítik, és a vér továbbszállítja azt a távolabbi szervekhez.*

(Helyes válaszonként 1-1 pont adható!)

11.*

3 pont **Határozza meg a palliatív ellátás fogalmát!**

A palliatív ellátás a terminális állapotú betegek tüneteinek enyhítésére irányuló szupportív (támogató) kezelések összessége.

(Helyes válaszonként 1-1 pont adható!)

12. **6 pont**
**Csoportosítsa a felsorolt állapotokat/betegségeket fektetési módjuk szerint!
Írja a sorszámokat a megfelelő helyre!**

1. szívbetegség	4. epiduralis érzéstelenítés után
2. kivérzett beteg	5. dyspnoe
3. hasi sérülés	6. hasi fájdalom

Fowler-helyzet: ...*1., 5.*...

hanyatt fekvés felhúzott alsó végtagokkal: ...*3., 6.*...

lapos hanyatt fekvés: ...*4.*...

Trendelenburg-helyzet: ...*2.*...

(Helyes válaszonként 1-1 pont adható! Egyéb megoldások esetén pontszám nem adható!)

13.* **3 pont**
**Soroljon fel a betegek szervezetében előforduló fémtartalmú tárgyak közül
hármát, melyre MRI-t megelőzően fel kell hívni a vizsgálatot végző
személyzet figyelmét!**

- *régi típusú pacemaker (újabb típusok esetén speciális intézkedések mellett elvégezhető a vizsgálat)*
- *a belső fülben elhelyezett implantátum*
- *velőűrszeg*
- *csontrögzítő fémlemez, csavar*
- *sérülésből eredő fémszilánk*

(Helyes válaszonként 1-1 pont adható!)

14. **4 pont**
**Nevezze meg a mennyiségileg elégtelen táplálkozás fő okait! Folytassa a
felsorolást!**

1. táplálék felvételének zavara
2. *táplálék felszívódási zavara*
3. *tápanyag-alkotóelemek fokozott kiürítése*
4. *a táplálék felhasználódásának zavara*
5. *fokozott táplálékszükséglet*

(Helyes válaszonként 1-1 pont adható!)

15.

4 pont

Nevezze meg az alábbi tüneteket a megadott leírások alapján! Válaszát írja a pontozott vonalra!

Éjszakai nehézlégzéses roham, a bal szívfél elégtelensége miatt alakul ki.

... *paroxysmalis nocturnalis dyspnoe*...

A szívfrekvencia és a perifériás pulzuson mért pulzusszám nem azonos.

...*pulzusdeficit*...

Szapora, elnyomható pulzus.

...*pulzus filiformis*...

A nehézlégzéses beteg képtelen ágyban feküdni, csak ülve tudja biztosítani oxigénszükségletét.

...*orthopnoe*...

(Helyes válaszonként 1-1 pont adható!)

16.

4 pont

Húzza alá az alábbi felsorolásból a jellemző decubitus kialakulási helyeket oldalt fekvő beteg esetén!

- keresztcsont
- fül
- lapocka
- könyök
- térd
- csípőtarék
- sarok
- boka
- tarkó

(Helyes válaszonként 1-1 pont adható! Több válasz aláhúzása esetén pontszám nem adható!)

17.

3 pont

Húzza alá az alábbiak közül a helytelen állításokat!

- Toxikus dózist nevezünk a halált okozó gyógyszeradagot.
- A két üres kereszttel jelölt gyógyszerek kábítószeresek.
- A buccalis gyógyszerbevitelnél a gyógyszer a pofa nyálkahártyájáról szívódik fel, ehhez a tablettát a szájban kell tartani.
- A másodlagos kötődési helyen jönnek létre a gyógyszer mellékhatások, ezért ezt a helyet támadáspontnak szokták nevezni.
- Szinergizmusról beszélünk, ha két különböző gyógyszer egy időben adva egymás hatását támogatja, erősíti.
- A kumuláció azt jelenti, hogy ugyanolyan gyógyszerhatás eléréséhez egyre több gyógyszer bevitelére van szükség.
- Az idioszinkrázia megjósolhatatlan, a gyógyszer farmakológiai hatásától független kóros szervezeti reakció.

(Helyes válaszonként 1-1 pont adható! Több válasz aláhúzása esetén pontszám nem adható!)

18.

6 pont

Nevezze meg a vékonybél egyes szakaszait magyarul és latinul a megadott jellemzők alapján! Töltse ki a táblázat hiányzó részeit!

	<i>patkóbél - duodenum</i>	<i>éhbél - jejunum</i>	<i>csípőbél - ileum</i>
Hossza (kb.)	20 cm	a vékonybél 2/5-e	a vékonybél 3/5-e
Nyálkahártya redőzöttsége	körkörösén, erősen redőzött	körkörös redők, de ritkábban	félhold alakú nyálkahártyaredő
Nyiroktüszőket tartalmaz?	nem	igen (elszórtan)	igen (nyiroktüszőtelepek – Peyer-féle plakkok)

(Helyes válaszonként 1-1 pont adható!)

19.

5 pont

Nevezze meg az alábbi, izomműködéssel kapcsolatos fogalmakat!

Olyan gyenge inger, mely nem vált ki izomösszehúzódot:

...küszöb alatti inger...

Az a leggyengébb inger, mely már izomösszehúzódot vált ki:

...küszöbinger...

Az a leggyengébb inger, amely már maximális összehúzódot vált ki:

...ingermaximum...

A nyugalomban lévő izom feszülése:

...izomtónus...

Az izomműködés azon szakasza, amelyben az izom nem ingerelhető:

...refrakter stádium...

(Helyes válaszonként 1-1 pont adható!)

20.*

3 pont

Írjon le a vérkészítmények transzfúzió előtti makroszkópos vizsgálatának, ellenőrzésének szempontjai közül hármat!

Ellenőrizni kell:

- *a vérkészítmény fajtáját, típusát (az igénylő alapján)*
- *a vérvételi sorszám egyezőségét a vérkészítmény címkéjén, a szegmensek címkéin, a kísérő listán, vagy a transzfúziós jelentőlapon*
- *a zsák és a szegmensek záró hegesztéseinek épségét*
- *a vérkészítmény külső megjelenését (fibrinszálak, alvadék, a reszuszendáló oldat és a vörösvérsejt határának elmosódása, a reszuszendáló oldat lakkszerű vagy vörhenyes elszíneződése, a vérkészítmény felszínén lepedék, vagy penésztelepek megjelenése, a vérkészítmény rendellenes színe, hemolízisre utaló jelek)*

(Helyes válaszonként 1-1 pont adható!)

21. 4 pont

Párosítsa a szív ingerképző- és ingervezető rendszerének zavarait meghatározásaikkal! Írja a sorszámok mellé a helyes válasz betűjelét!

1. paroxysmalis tachycardia
  2. kamrafibrilláció
  3. pitvarlebegés
  4. pitvarremegés
- A. Igen súlyos, halált okozó ritmuszavar, melyre gyors, szabálytalan és perctérfogatot nem biztosító kamrai összehúzódások a jellemzőek, a szívfrekvencia 300-400 percenként.
- B. A pitvari ingerek száma 300 percenként, mely ingerek szabályos időközben követik egymást, a kamra ezekből az ingerekből csak minden másodikat, harmadikat veszi át, így a szívfrekvencia 150 percenként.
- C. Jellemző a rohamszerű hirtelen kezdet és befejezés, a szívfrekvencia 150-160 percenként.
- D. Igen szapora szívfrekvencia, 300-700 percenként, az ingerképzés a pitvarban történik.

1.–...**C**..., 2.–...**A**..., 3.–...**B**..., 4.–...**D**...

(Helyes válaszonként 1-1 pont adható!)

22.* 5 pont

Ismertesse a peritonitis jellegzetes tüneteit! Írjon ötöt!

- *kezdetben a kiváltó okra jellemző, később az egész hasra kiterjedő fájdalom*
- *izomvédekezés*
- *hasi nyomásérzékenység*
- *hányinger, hányás*
- *csuklás*
- *tachycardia*
- *tachypnoe*
- *gyenge bélhangok, vagy néma has*
- *később sok tünete*

(Helyes válaszonként 1-1 pont adható!)

23.*

6 pont

Soroljon fel a várandósgondozás feladatait közül hatot!

- *Az anya és a magzat egészségi állapotának rendszeres ellenőrzése.*
- *Az anya és a magzat egészségvédelme, szűrővizsgálatok végzése.*
- *A lehetséges szövődmények felismerése, anyai fertőzések megakadályozása.*
- *Veszélyeztetett terhesség esetén gyógykezelés, betegállományba vétel.*
- *Tanácsadás a terhességgel kapcsolatban.*
- *Tanácsadás a szüléssel kapcsolatban. Felkészítés a szülésre*
- *Felkészítés az újszülött fogadására*
- *Felvilágosítás adása az újszülöttkori kötelező szűrővizsgálatokról és a szülők ezzel kapcsolatos felelősségéről.*

(Helyes válaszonként 1-1 pont adható!)